

EDITORIAL

Una de calç i moltes d'arena

Des del mes d'octubre hem assistit a varis events dels que volem destacar l'entrega de les distincions de la **Generalitat Valenciana**, les medalles que ha entregat la **AVLI** i unes desconcertants declaracions del dirigent popular **González Pons**. (Tambe ha tingut lloc la recepció del president de la Generalitat pel president **Sánchez**, pero aço ni fu ni fa.)

D'entre les distincions entregades per la Generalitat en l'última edició, dos recompenses contrapostes: l'**Alta Distincio** que se concedia a l'historiadora **M.ª Desamparados Cabanes Pecourt** per la seua labor investigadora i pel seu compromís en la cultura i llengua valencianes, reconeiximent mes que mereixut i pel que la felicitem, i a **Ferran Torrent i Llorca**, de qui no discutirém els seus merits literaris "en su lengua propia", com diu el **Levante-EMV**. Este periodoc, baix la parcial capçalera del "Movimiento", no deixava de donar la seua particular visio en els respectius epitets o consideracions que dedicava a cada una de les persones citades; aixina, en l'article "El Consell concede la Alta Distinción a Amparo Cabanes y premia a Ferran Torrent", firmat per **J. Vives**, intentava desprestigiar a la professora Cabanes no gens mes que fent-la "una de las protagonistas e impulsoras de la 'batalla de Valencia', el periodo de conflicto y violencia en torno a la lengua y los símbolos que marcó la transición valenciana a partir de 1977". ¡Ai! ¡L'ignorancia, que atrevida es! Qué poc coneix a Cabanes i el seu treball en favor de l'historiografia valenciana i el seu compromís "politic" quan fon consellera d'Educació i treballà sense descans per a incorporar la llengua valenciana al sistema educatiu. A lo millor lo que li pica a l'autor en el seu biaixat escrit es que se reconeguera a una valenciana que ha actuat com a tal en la seua llarga trayectoria investigadora i docent.

Com no hi ha prou en uns premis, en l'octubre passat hague d'arribar la **AVLI**, eixa academia de no se sap de quina llengua, a concedir tambe les seues distincions, per supost a qui fa bon us del catala, ya siga cantat, escrit o motiu d'estudi; unes dotacions concedides ad aquells que en realitat treballen en alguna cosa mes que l'imposició d'una llengua anquilosada i artificial, puix son militants i propagandistes d'eixe ambit cultural inventat que son els "ppcc". U dels premiats, **Vicent Pitarch**, es "col·laborador assidu en la premsa periòdica, ha recorregut en diverses ocasions els Països Catalans per dictar-hi conferències. És autor de llibres de text de llengua i literatura catalanes i ha publicat treballs de sociolingüística, sobre la cultura catalana al País Valencià contemporani." (De la web "Associació d'Es-

criptors en llengua catalana"). De l'atre premiat, el grup musical **Zoo**, diu la *Viquipèdia* (Wikipedia en catala), entre unes atres coses: "un dels grups més reeixits en valencià i als Països Catalans del segle XXI, amb concerts d'alt nivell també en altres indrets del món."

Per a arrematar, fem mencio a l'eurodiputat **González Pons**. La seua trayectoria politica es ben coneguda: militant del **Partit Popular**, viu de la politica des de 1993, i ha passat per tot l'espectre: diputat, senador, eurodiputat, conseller... i diferents carrecs organics en el partit, tambe a nivell estatal. Dies arrere s'escandalisava per l'absència del valencià en les institucions europees. **Las Provincias**, el dia 11 d'octubre, publicava una noticia en este sentit baix el titular "González Pons, contra el ninguneo del Gobierno al valenciano en la Eurocámara" i seguia "Pide un informe jurídico que certifique que es lengua cooficial como el catalán, gallego y euskera, en contra de lo que sostiene Albares". Nos preguntem si el vicepresident del PP europeu està perdent la memoria. Haurém de recordar-li quin era el seu pensar (i actuar) quan era conseller de diferents ambits de la Generalitat (2003 a 2007) i de Cultura del govern de **Camps** (2003-2004) —el president a qui no devem restar-li ni un grau com a maxim responsable de la creació de la **AVLI** i de la catalanissació de l'idioma.

De González Pons son molts els qui han denunciat, o han alabat, el seu compromís en "l'unitat de la llengua" (nosatres diríem la **substitució** de la llengua) i el pancatalanisme del que participa. Nomes dos eixemples: "Que González Pons es un impostor en cuanto al asunto lingüístico es algo de sobra conocido en la política valenciana pues fue él, personalmente, el que pactó en Barcelona, en casa del expresidente del Parlamento catalán, Joan Rigol, con Esquerra Republicana y el partido socialista catalán el que la denominación de «catalán» para la lengua valenciana fuera oficial en la Comunitat Valenciana." (J. García Sentandreu, en *Levante-EMV*, 19-11-2008) o "Al presidente de la Generalitat no le gustó para nada el acuerdo alcanzado por su consejero portavoz, Esteban González, [...] en el que se reconoce que el valenciano y el catalán son una lengua compartida con dos nombres, y en el que la AVL asume no tener competencia para decidir el nombre de la lengua e insta a los gobiernos de las comunidades afectadas a denominar el idioma. (Josep Torrent, *El País*, 5-2-2005). I seguiríem perque les cites en este sentit no s'acaben. Lo dit: desmemoria... ¿o, mes be, cinisme?

I aixina duen decades, tractant d'ignorants als valencians.

LA CITA

L'única cosa pijor que un mentiros es un mentiros hipocrita.

Tennessee Williams

SUMARI

- EDITORIAL: **UNA DE CALÇ I MOLTES D'ARENA**
- OPINIO: **CARTA DEL COLECTIU FULLANA AL PRESIDENT DE LA GENERALITAT VALENCIANA**
- JOCs TRADICIONALS (CIV): **POSAR ACI**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **ELS CRITERIS IDIOMATICS DE LA GENERALITAT (2024): MOLT DE TRO I POCA AIGUA**
- PASSATEMPS
- RONDALLA: **EL LLEO, PROMETEU I L'ELEFANT**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Loteria de Nadal. El **22 de desembre de 2024** jugem al

81109

Contacte en nosatres per a fer-se en participacions (3 €).

Carta del Colectiu Fullana al President de la Generalitat Valenciana

Respectat President de la Generalitat Valenciana:

El Colectiu Fullana de Professors d'Universitat i Doctors és una entitat cívica que reuneix a acadèmics de la docència superior i investigadors que tenen en comú la consciència de la valencianitat, és dir, de la valencianitat de València i de la seua llengua, cultura, economia i personalitat singulars.

No obstant això, emfasisarem que no volem ser, ni som, un Colectiu d'idees polítiques determinades. Però això no resta importància a defensar la singularitat de València i la llengua valenciana front a atacs que han patit a lo llarg dels últims sigles i que ni la democràcia espanyola ni els polítics valencians han volgut resoldre.

Escomençarem pel nom del territori. Els diversos informes de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana (RACV) demostren científicament que el nom correcte del topònim en llengua valenciana és *València*. És puix incompreensible que els polítics espanyols i valencians junten forces en un nacionalisme català expansionista i totalitari, alluntant-se per interessos polítics espúris de la veritat històrica, per a capgirar els noms científicament històrics del territori sencer, València, i de la seua capital, la ciutat de València.

Seguim per la llengua valenciana, la nostra llengua singular que compartim en València en la llengua castellana o espanyola, abds ara nostres. La llengua valenciana fon la llengua de l'administració del Regne de València quan este era un estat independent, des de 1238 fins a 1707, en el que la llengua valenciana fon administrativament substituïda per la castellana.

No obstant això, des de la primera ferida a la llengua valenciana, quan esta fon substituïda en l'administració per la llengua castellana en 1707, diversos investigadors valencians seguien publicant diccionaris sobre la llengua valenciana, arreglant l'evolució de la mateixa fins a principis del segle XX, quan el pare franciscà Lluís Fullana publicà la seua normativa, coneguda també com a *Normes d'El Puig*, baix tres principis fonamentals: (a) el respecte a la tradició escrita dels clàssics; (b) el respecte a l'evolució natural fins al present; (c) la codificació d'un estàndard cult i general, vàlit per a totes les variants locals.

Pel moment, la llengua valenciana segueix viva, a pesar de dos ferides més que ha patit, i segueix patint:

(a) L'alfabetisació universal de només en castellà i no en llengua valenciana, en escoles, instituts i universitats, per un estat centralista espanyol.

(b) La Normativa de la RACV, en el temps de la preautonomia, fon la privativa per a la llengua ensenyada en les escoles i instituts, fins que el PSOE la substituï pel català, i anys més tart el PP i el mateix PSOE pactaren l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), la qual és el cavall de Troia de l'Institut d'Estudis Catalans en València. Ad això els "obligà" els pactes d'abds partits en els partits nacionalistes catalans. Eixes accions pancatalanistes, permeses i potenciades pels partits PP i PSOE, han produït un cisma en la societat valenciana que està portant a la llengua valenciana a la seua desaparició a un ritme trist i vergonyós.

Ademés, en l'actualitat, el model llingüístic que els polítics valencians proposen, en el President de la Generalitat Valenciana al seu cap, és estrany als qui som nadius valencians i seguim parlant i escrivint la llengua valenciana. De fet, eixe model llingüístic proposat té la pretensió pública de

canviar alguna cosa, pero en realitat sense canviar-la. Desafortunadament, nos tenen els polítics valencians molt aveats ad estes arts tramposes de fer com si feren, pero no fer. Només l'oportunisme polític i la mediocritat poden explicar estes accions hipòcrites.

Entenem puix que la responsabilitat d'un president dels valencians seria que:

(a) S'ensenyi en les escoles i instituts la llengua valenciana segons la normativa de la RACV.

(b) S'obligue a les universitats valencianes a permetre la llibertat llingüística. ¿Sap vosté que els professors de les universitats valencianes no podem publicar treballs acadèmics en les editorials de les mateixes si no estan escrites en perfecte català? I són els "Serveis de Normalització Lingüística" ("Servicis de Normalització Llingüística" en llengua valenciana) d'eixes universitats els censors que protegixen la "pura" del català en els treballs acadèmics de les universitats valencianes. De fet, els professors d'universitat som accossats de diferents modos i maneres si gastem la genuïna llengua valenciana. ¿Sap vosté que això va en contra dels drets humans? Com també en

contra de la Constitució Espanyola, perque en el seu **Articul 20** diu:

"1. Es reconeixen i es protegixen els drets:

a) A expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions per mig de la paraula, l'escritura o qualsevol altre mig de reproducció.

b) A la producció i a la creació literària, artística, científica i tècnica.

c) A la llibertat de càtedra.

d) A comunicar o a rebre lliurement informació veraç per qualsevol mig de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'estes llibertats.

2. L'exercici d'estos drets no pot ser restringit per mig de cap tipus de censura prèvia."

Per tant, respectat President de la Generalitat Valenciana, la llibertat d'expressió i la llibertat de càtedra nos protegixen de qualsevol imposició llingüística. Per això mateix també l'AVL del nostre Estatut és anticonstitucional, i hauria d'eliminar-se del mateix.

Respectat President de la Generalitat Valenciana, seguint lo ací exposat, i per a concloure, volem deixar patent que:

(a) Els membres del Colectiu Fullana de Professors d'Universitat i Doctors gastem en les nostres institucions públiques la Normativa de la RACV, sense por a la censura ni als accossaments, rebujant la normativa catalana de l'AVL. I això queda escrit públicament per si havem de ser perseguïts llegalment pels polítics valencians que, com vosté, són col·laboradors necessaris de la catalanisació de València.

(b) Animem a tots els servidors públics valencians a gastar la Normativa de la RACV i opondre's a la normativa catalana de l'AVL. Que sàpien que els drets humans i els drets fonamentals de la llibertat d'expressió i de càtedra els protegixen.

Sense més que dir, enviem una salutació ferma a tots els amants de València i la llengua valenciana dels membres del Colectiu Fullana de Professors d'Universitat i Doctors.

Lluís Fullana
Colectiu

Posar aci

Es un joc de destarifo, pero molt actiu i divertit, en un numero indeterminat de participants, chics i chiques.

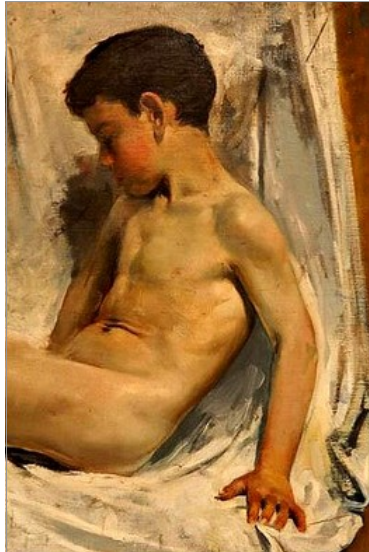
Fan un rogle lo mes obert possible sense soltar-se de la ma i, en mig, se posa un senyal, que pot ser una pedra, un mocador, una creu dibuixada en terra...

Comencen acostant-se al senyal sense soltar les mans, apuntant cada u en la punta d'un peu el punt senyalat i canten:

“Aci, aci, es posa, es deixa la punta del peu. ¡Uuuuuuh!”

En acabar, i al dir “¡Uuuuuuh!”, en els braços en alt i caminant d'esquenes rapidament obrin de nou el cercul al maxim.

Per a introduir mes varietat al joc, l'amo, qui dirigix, va dient canvis en el moviment. Per eixemple: “¡D'esquerra!”, i en eixe cas, sense soltar-se les mans, caminen cap arriere girat el cos cap a l'esquerra i repetixen el cant. O be: “¡Acachats!”, i lo mateix. I aixina fins a cansar-se o no trobar mes canvis.

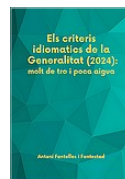
CHIQUET NUET, DE MANUEL BENEDITO VIVES, 1893

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.M.M

Fontelles i Fontestad, Antoni

Els criteris idiomàtics de la Generalitat (2024): molt de tro i poca aigua
Convencio Valencianista i Institut d'Estudis Valencians, 2024
(108 pàgines)

El títol de l'obra es mes que aclaridor, un breu pero demolidor estudi del professor **Antoni Fontelles**, una critica sobre els “nous” criteris lingüístics de la Generalitat Valenciana (proposats per la Conselleria d'Educacio, Universitats i Ocupacio) que se publicaven en el DOGV el dia 2 del passat mes de maig. L'autor demostra que de ‘nous’ tenen ben poc i de ‘copia i pega’ moltíssim; en la majoria dels casos son translacions lliterals dels que en el seu moment foren aprovats pel govern del **Botanic**. Ben poques son les novetats i minimas les concessions a l'autentica llengua valenciana, la que parlem i usem quotidianament els valenciaparlants.

S'organisa el treball en cinc apartats: 1, **Lo mes visible**, en que es resumix, fent la contrastada comparança, la copia que suponen de les versions anteriors (1995 i 2016). L'apartat 2, **Un context poc rellevant**, en el que destaquen els subapartats en els quals es parla de la proteccio a les minories i la desatencio a les majories, evitar, o com a molt ‘consentir’, paraules d'us general i, per contra, donar importancia a vocables que se parlen en llocs llimitrofs (de transicio) i s'aparten del valencià general. En el punt 3, **Sempre hi ha problemes**, resulta brillant lo escrit sobre els dobles i l'ideologia que els acompanya, sent molts d'ells formes estranyes al valencià. L'apartat 4, **L'intocable**, es dedica a l'oix que els produix als ‘nurmaltitzats’ l'us del “lo”, tan popular i viu, el qual denosten i condenen el seu us. L'apartat 5, **Tanqament**, es un resum de les idees principals i conclusions.

L'**Institut d'Estudis Valencians** i **Convencio Valencianista** han unit esforços per a editar esta obra, que es concebe en un primer moment per a circular online, pero que s'ha impres per a que quede constancia de l'estudi i de la labor que una sola persona es capaç de fer, sense els mijos i recursos dels que disponen els “autors” dels criteris, que invertiren mes temps del que dura un part, per a realisar un treball que, com diu el subtítol de l'obra, si be generà moltes expectatives a la fi no fon mes que lo mateix de sempre: “molt de tro i poca aigua”.

ACTIVITATS CULTURALS
NOVEMBRE DE 2024

Trobarà mes informacio dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
Tel: 688903461 // www.aellva.org
secretaria@aellva.org

ARACV (Amics de la RACV)
C/ Avellanés, 26. 46003 Valencia C.
secretaria@amics-racv.org

4, 5 i 6 Nov 19:30 h. Ateneu Mercantil.
Pça. Ajuntament, 18. Valencia C.

XXXII JORNADES DE LA AELLVA

“Voro López i la Filologia Valenciana”.

• Programa de les Jornades:

4 Nov (dill):

Lluís Fornés: “La llengua valenciana: de Constantí Llobart a Voro López”

Vicent Sang: “Voro López i la generació de Taula Nova Valenciana”

Vicent Ramon Calatayud: “Voro, d'ahir i sempre”

5 Nov (dmt):

Alicia Palazón: “Evocació i intimitat en la poesia de Voro López”

Josep Carles Laínez: “Llengua i identitat en l'obra de Voro López”

Aureli López: “Amics de pensament i sentiment”

6 Nov (dmc):

Joan Pons: Valencians i balears, germans de llengua en perill d'extinció”

Emilio García Gómez: “Sobre el valencià i el català: una visió sociolingüística”

Maria Jesús Coves: “A Voro, des del cor”

+Info: **Aellva**

20 Nov (dimecres) 18:00 h. Seu de la RACV.

CONFERENCIA: Dolores García Ruiz: “*Los Borja y las sedas valencianas*”.

+Info: **ARACV**

22 Nov (divendres) 21:30 h. Restaurant “Tria”, Pça Porta de la Mar, 6. Valencia C.

SOPAR DELS ESCRITORS

Entrega del guardo com a **Escriptor de l'Any** a Miquel García Maldonado, que llegirà als assistents un relat realitzat ad hoc.

S'entregarà als assistents els llibres:

-*Lliure albir*, de Màxim Rueda.

-*Al cine... ¡en vers!*, recopilatori de poemes dels ultims Recitals de Primavera.

-*Llaurant al recte*, recopilatori de les ponències de les Jornades de 2023.

Preu del sopar: 40 €.

+Info i reserves: **607310093** i secretaria@aellva.org.

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constantí Llobart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars editats fins ara estan en: **www.rogleconstantillombart.com**

PASSATEMPS

M.S.S.

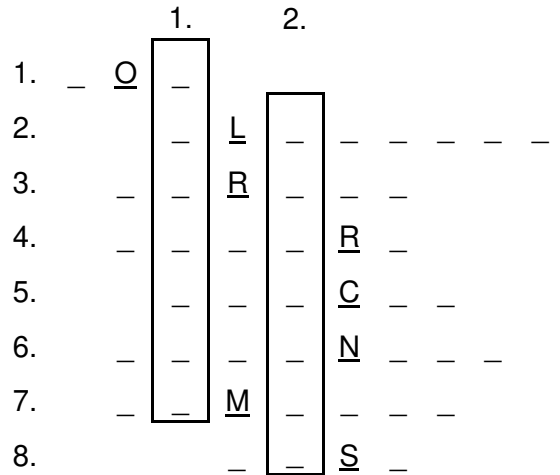
Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Llantia de llum molt potent que la concentra en una única direcció.
2. Hospital o lloc destinat a aïllar als infectats en malalties contagioses.
3. Nom d'un grup d'aus al que pertanyen, per exemple, el corp o la blanca.
4. Orde o formació en filera de persones, animals o coses.
5. Conjunt de cordes, arreus i rets per a peixcar. Aparell i caps d'una embarcació.
6. Cos geomètric il·limitat per una superfície cilíndrica i dos plans que la tallen nomenats bases.
7. Conjunt de peces unides que fan d'estructura o sosteniment per al montage d'alguna cosa.
8. Mamífer plantígrat, del qual existixen diferents espècies, la majoria carnívores. El seu pelatge és abundant, té el cap gran i les extremitats són fortes i acabades en garres.

La solució a peu de pàgina.

PARAULES VERTICALS

1. Fer soroll quan se refreguen les parts d'un cos o quan se trenquen.
2. Deteriorar-se, danyar-se alguna cosa. Deixar de funcionar.

RONDALLA

M^aA.M.C.

El lleo, Prometeu i l'elefant

No deixava un lleo de queixar-se davant de **Prometeu**.

—Tu me feres fort i templat, dotat de mandíbules en bons **claus** i poderoses **garres** en les pates i soc el més dominant dels animals. No obstant, li tinc un gran temor al gall.

—¿Per qué m'acuses tan a la llaugera? ¿No estas satisfet en totes les ventajades físiques que t'he donat? Lo que flaqueja és el teu esperit —replicà **Prometeu**.

Continuà el lleo **deplorant** la seua situació, jujant-se de pusilanim. Decidí llavors posar fi a la seua vida.

Se trobava en esta situació quan aplegà l'elefant, se saludaren i començaren a charrar. Observà el lleo que l'elefant movia constantment les seues orelles, per lo que li preguntà la cau-

sa.

—¿Veus eixe minúscul insecte que **bruny** al meu **rededor**? —respongue l'elefant—, puix si conseguix ingressar dins del meu oït estic perdut.

Llavors el lleo se digue:

—¿No seria insensat deixar-me morir, sent yo molt més fort i poderós que l'elefant, aixina com molt més fort i poderós és el gall que el mosquit?

Moltes vegades, molt chicotetes molesties nos fan oblidar les grandees que poseim.

Traducció i adaptació a la llengua valenciana d'una fàula d'**Esopo**

GLOSSARI (paraula/ sinònims: definició)

Bruny, de **brunyar/ brumir**: So que fan les abelles i uns altres insectes quan volen.

Claus/ colomellos: Dents en mes punta, situades entre els incisius i els quixals.

Deplorant, de **deplorar/ sentir**: Llamentar profundament alguna cosa.

Garra/ sarpa: La ma o el peu d'un animal en les ungles corbes, fortes i agudes.

Prometeu: En la mitologia grega, nom d'un semideu que era adorat per haver

furtat el foc als deus per a donar-li'l als humans.

Rededor/ entorn/ redolada: Espai que volta una cosa.

Solució:

Verticals: 1. CLOIXIR 2. AVERIAR
1. FOC 2. LLAZERET 3. CORVIT 4. TIRERA 5. XARCIA 6. CILINDRE 7. ARMASSO 8. ORSO

I RECORDA...La nostra primera paraula és **cloixir**. L'acció i efecte de cloixir és un **cloiximent** o una **cloixida**. El soroll que fa un cos quan les seues parts se refreguen o quan se trenquen és un **cloixit**. Que cluix és **cloixidor** o **cloixent**. Eix. *Abans de desplomar-se l'arbre se va sentir un fort cloixit.*

La nostra segona paraula és **averiar**. Una **averia** és un dany, deteriorament o mal funcionament d'alguna cosa. Està **averiat** allo que està danyat, funciona mal o no funciona. Eix. *Els passagers de l'autobus hagueren d'esperar al següent perquè el seu va patir una averia.*

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació és la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots

fer-te **soci** (36 € a l'any) o **colaborador** (12 € a l'any), i t'enviaré a casa tots els números que es publiquen durant l'any. Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també

te quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Popular**, és:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721